

NATIONAL SENIOR CERTIFICATE EXAMINATION NOVEMBER 2023

SEPEDI LELEME LA GAE: LEPHEPHE LA II SEPEDI HOME LANGUAGE: PAPER II

Nako: Diiri tše 3 Meputso: 100

HLOKOMELA

- 1. Lephephe le le na le matlakala a 5. Kgonthišiša gore matlakala a feletše.
- 2. Araba dipotšišo ka moka, gomme o šomiše mareo a maleba a Sepedi.
- 3. Nomora dipotšišo go ya le ka moo di nomorilwego lephepheng le.
- 4. Thoma karolo ye nngwe le ye nngwe letlakaleng le lefsa.
- 5. Gore o tle o kgone go kgobela meputso, ngwala ka bothakga o be o beakanye dikarabo tša gago gabotse.

KAROLO YA A DINGWALO

POTŠIŠO YA 1

LEHUFA - MOTHUPI, P. 2011

Potšišo ye ke YA KGAPELETŠO.

Lebeledišiša seswantšho se gore o kgone go araba potšišo ya go latela. Botelele bja karabo ya gago bo se fete **mantšu a 500**.

[<https://tribuneonlineng.com/wp-content/uploads/2019/04/couple-issue9.jpg>]

Lehufa le hlola go se kwešišane le dikgakgano ka malapeng. Ahlaahla kgopolo ye ka go tšweletša dithulano tše di tšwelelago tiragatšong ya Lehufa.

Kabo ya meputso

Teori: (2)
Dintlha: (18)
Tšhomišo ya polelo: (10)

[30]

Araba potšišo E TEE go tše di latelago: Potšišo 2 goba Potšišo 3. Botelele bja karabo ya gago bo se fete **mantšu a 500**.

POTŠIŠO YA 2

BADIMO BA BOLETŠE – MPEPELE, J. M. 2014

Bala setsopolwa sa ka tlase gore o kgone go araba potšišo ya go latela.

Letšatši la lehono le, le lona le be le tloga le hlabile gona bohlabamangwe. Ruri go be go tloga go sele le gona kua kgole dikhutlwaneng tše swana. Anthe gona kua lapeng la gakgoši Pilošamadiba mokgekolo MmaPilošamadiba o kwatame ka dikhušwana mo pele ga sekgalabjana sa gagwe, gomme bobedi bja bona merathana ruri e ganne nnang go ya ka maleng.

Le ge yena Pilošamadiba a be a na le morwedi yo a bego a Ilwa bjalo ka phišo ya letšatši motseng ka moka, ruri o be a sa rate go piga meeta ya dikgoro tše dingwe ka segwana seo sa gagwe sa meetse. Ke ra yena Thabišo wa pelo tša masogana. Seo se bego se direga ka ge kgoši Pilošamadiba a tseba gabotse gore o tloga a tshephišitše Mokone. Ruri ba be ba tloga ba kwane, yena le Tsweke tatago Ditau ka sebele.

[Letl.15]

Ala tshekatsheko yeo e nwešago a mokgako ya **Thulaganyo** ya padi ye.

Kabo ya meputso

Teori:	(2)
Dintlha:	(18)
Tšhomišo ya polelo:	(10)
	[30]

GOBA

POTŠIŠO YA 3

TŠA LEFASE GA DI FELE - MATSHELA, M. F. C. et.al 2004

Ahlaahla kanegelokopana ya 'O swere jackpot', o lebeletše diponagalo tše di latelago:

- (a) Matseno
- (b) Tikologo
- (c) Mafetšo

Kabo ya meputso

Teori:	(2)
Dintlha:	(18)
Tšhomišo ya polelo:	(10)
	[30]

Meputso: 60

KAROLO YA B DITŠWELETŠWA TŠA TIRIŠANO

Araba potšišo TŠE PEDI go tše di latelago. Botelele bja dingwalwana tša gago bo se fete **mantšu a 200 (Diteng fela)**.

Kgetha potšišo E TEE go Potšišo ya 4.1 le Potšišo ya 4.2, le E TEE go Potšišo ya 5.1 le Potšišo ya 5.2.

POTŠIŠO YA 4

4.1 Lenaneothero le metsotso

Maloko a lekgotla la go emela barutwana a be a swere kopano ya go boledišana ka kgethologanyo ya semorafe yeo e aparetšego sekolo sa geno. Ngwala **lenaneothero le metsotso** ya kopano yeo.

[20]

GOBA

4.2 Potšišotherišano

O moetapele wa bafsa bao ba ikemišeditšego go abela batšofadi ba motse wa geno dimpho tša matswalo a bona. Le dirile dikgopelo tša dimpho tšeo mabenkeleng a kgoparara toropong ya geno. O be o biditšwe go le lengwe go yo tsenela potšišotherišano. Ala **potšišotherišano** yeo.

[20]

POTŠIŠO YA 5

5.1 **Pego ya kuranta**

Lebeledišiša diswantšho tša ka tlase gore o kgone go araba potšišo ya go latela.

[<www.google.com>]

[<www.google.com>]

[<https://www.dailymaverick.co.za/wp-content/uploads/2022/07/ED_388066.jpeg?resize=720,480>]

O bile yo mongwe wa batho bao ba kgonnego go fihla tiragalong ye e tšwelelago diswantšhong tša ka godimo. Ngwala **pego ya kuranta** ka ditiragalo tša letšatši le.

[20]

GOBA

5.2 **EMEILE**

Go na le leuba la bolwetši leo le wetšego dinagamabapi tša lena. Wena bjalo ka modudi wa naga ye, ngwalela Tona ya Maphelo **emeile** o mo hlalošetše ka bothata bjo.

[20]

Meputso: 40

Palomoka: 100